

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

Napsugaras jövő

Debrecen, február 20.

Mindjobban kiderült a parlamenti élet ege. És e kiderülést általános öröm fogadja mindenütt, munkapárton és az ellenzék többségénél egyaránt. Szinte megérzik a parlament levegőjében annak a felszakadó fohásznak lehelete, hogy végre a béke verőfényében megkezdődhetik az áldásthöz munka.

A politikai levegőnek ez a hirtelen megenyhülése már megérzett az Apponyi gróf tegnapi beszédében is, aki eléggé nem dicsérhető, nemes mérséklettel, tárgyilagos és felette konciliáns módon felelt meg kitűzött szónoki feladatának.

Am tegyet és havat olvasztó déli szelek főleg a miniszterelnök válasza után kezdtek fujdogálni a pártok között, aki a maga álláspontjának férfias megvédése mellett, politikai következetességének szigorú megővésével, a parlamenti vitaközlésnek legnobilisabb fegyvereivel hadakozott, meghajtva zászlóját Apponyi gróf köztiszteletben álló egyénisége és mai beszédének bámulatra méltó objektivitása előtt.

A politikai levegőnek a többség és az ellenzéki pártok egy része között történt megenyhüléséhez nem kívánunk fűzni meszszemenő s ez idő szerint talán helyt nem álló következtetéseket. Nem is becsüljük túl annak jelentőségét. Am maga az a tény, hogy mikor — a tegnapi párthatározatok

után — harci rivalgást, a fegyverek csörögését vártuk a képviselőházban, a politikai levegőnek nagy megenyhülése lepett meg bennünket s dühös harci vágy csak egyetlen ellenzéki párt részéről nyilvánult: ez azzal a jogos reménnyel kecsgetet bennünket, hogy a magyar nemzet híres politikai érettsége és fiainak lángoló hazaszeretete, talán mégis keresni fogja a kiegyenlítést, keresni fogja a békés megoldást, keresni fogja a végzetes összecsapás kikerülését oly pillanatban, mikor az előttünk álló nagy feladatokat csupán a nemzet legjobbjainak egyező közremunkálásával, az erők egyesítésével és nem mesterséges szétforgácsolásával lehet csak megoldani.

Sajnos, arra, hogy a Justh-párt jobb meggyőződésre lépjen át, igen kevés ma a reménység, amikor mindinkább bebizonyosodik, hogy a Justh-pártnál igen is l'art pour l'art folyik az obstrukció, a harc náluk igen is cél és nem eszköz. Amikor a miniszterelnök beszéde után igazán nem maradt fenn már semmi kívánni való, akkor ők azon keseregnek, sőt azért káromkodnak, mert a miniszterelnök Apponyi Albert gróffal szemben konciliánsabb, udvariasabb volt, mint Justh Gyulával szemben. Ez a legnagyobb bajuk most. Eközben elfelejtik, hogy Apponyi beszéde minden ellenzéki minivolta dacára objektív volt és szintén udvarias, míg Justh Gyula beszédében a választási visszaélésekről mondott szónoklatok frazeológiájában összehalmozott valamennyi frázis ott szerepelt, a legkevésbé

udvarias variációkban s emellett a tárgylagosságtól a szónok olyan messze volt, mint ahogyan Justh Gyula szokott lenni.

De hát hiába minden kesergés, minden káromkodás, a nemzet többségének akarata előtt meg kell hajolni a törpe minoritásnak most már és semmiféle öklöknek rázása nem kergetheti el a napfényt, a melynek végre is át kell törnie még a magyar politikai égboltozat sötét felhőit is.

Természetes, hogy azok az esőcsinálók, akik e felhőket eddig felidéztek, félnek a verőfényes, derűs világosságtól. Félhetnek is. Nem nekik való az az érlelő, világító fényesség. Éppen azért nem, mert érlel és világít. Érleli a munka gyümölcsseit, amelyek csak munkában teremnek meg. — És a fényben látni fogja a nemzet, hogy a választói jog reformja nem obstrukcióban termett meg, hanem csendes, hosszantartó, békés munkálkodásban.

Tele reménnyel tekinthet most a jövő felé a magyar nemzet, mert napsugaras napokat ígér a jelen. Kétségtelen, hogy ennek a reménységnek előidézésében, a csendes béke megteremtésében elismerés és érdem illeti meg a Kossuth-pártot és Apponyi Albert gróft. A politikai belátás, a nemzeti érdekek előbbre helyezése a rejtett magánérdekeknek s megértése a politikai szükségeknek, amelyeknek első követelménye a béke és a véderő reformja elismerést követelnek.

Hiszen az álláspontok különbsége és az elvi ellentétek fönnálhatnak ezután is,

A királynő

A legfinomabb csikos flanelbe öltözve melyet ragyogóan fényes gombok díszítettek, járka a tábornok a virágszönyegek között. Ez volt a fürdőszobának legegánsabb hete. A „stand"-ra vezető utcák mindenikén tarkált az előkelő nép.

A tábornok hosszú és gyors léptekkel igyekezett előre, mintha a köztársaság érdekeit megvédendő csatába indult volna. Kísérője, a doktor, aki azt hitte, hogy a tábornok magas személyisége s az ő csekély énie között levő távolságot az egész világ előtt kötelessége megmutatni, tiszteletteliesen tipegett utána. Akárcsak egy kutyus, ki hűségesen követi gazdáját . . .

— Eh bien! — kiáltott a tábornok. — Hiszen ön alszik kedves barátom! Tisztára alszik! Ha önhez hasonló társ lett volna ezredemben, skatulyába záratam volna, míg lomha tagjai új erőt nyernek.

A kissé ingerlékeny természeti doktor válaszolni akart, hogy megmagyarázza a módszer sikertelenségét, mikor eszébe jutott, hogy illusztris társa nem tűr ellentmondást. Meggyorsította tehát lépteit, hogy kedvében járjon . . .

A tábornok, azért-e, hogy segítségére legyen, vagy azért, hogy neki legyen biztos

támasza, karjába fűzte kezét. A doktort iszonyu büszkeség fogta el, ily bizalmas közelségben lehetni e nagy emberrel, aki valódi hősnak tünt fel mindenki előtt s akinek marcona allűrjei szinte kieroszakolják az utca hódolatát. Valóságban azonban, egy árva lélek sem törődött a tábornokkal, aki — pár kártyajáték társán kívül, akik ez időben aludni szoktak — nem ismert senki.

Az emberek megálltak, hogy egymással csevegjenek. Mindenfelé beszélgető csoportok alakultak. Szívélyesen mosolyogva köszöntöttek egymást a járókelők, akárcsak egy családhöz tartoznék valamennyi, mint ahogy már ilyen fürdőhelyen — ahol csupa „társaság-beli" ember van együtt — szokás.

Mindemezt intimitásokból kizárva, egyedül, idegenül, szinte megalázottnak érezte magát a tábornok. Ha nem félt volna, hogy elveszti tekintélyét az doktor előtt azzal, hogy kilépve elszigeteltségéből, ismeretsegeket keres, köt és tart fönn, szívesen tette volna. De előtte megközelíthetetlennek akart látszani s egy oligarcha büszkeségével kezdte magyarázni:

— Látja barátom, udvariasságot, méltányt lát egyedül Franciaországban lehet találni. Henri Heine — ugye ismeri Henry Heinet? — Hogyne. Ki nem ismeri a kicsi kövér börzspekulást?

A tábornok megvetőleg vonta vállát.

— Henri Heinenek — szölt — igaza volt, mikor azt mondta, hogy a franciák a világ legjobban nevelt emberei. Ime itt a bizonyíték. Legalább háromnegyed órája sétálunk már a fürdővendégekkel túltömött városban, ahol mindenkit ismerek, ahol mindenki ismer engem. Tudják rangomat, élménvemet . . . de mert érkezésemkor kijelentettem, hogy sem újságíró, sem fényképész nem vagyok hajlandó fogadni, nevemet nem engedem semmiféle társaság névsorába felvenni, meghívásokat látogatásokat nem fogadok, csupán pihenni és üdülni jöttem ide, — mindenki tisztelettel hajlik meg akaratom előtt.

E percben egy öreg ur keresztelte utjokat, aki tiszteletteljesen emelt kalapot a tábornok előtt. A fürdő tyukszemvágója volt.

Legfőbb egyházi fejedelmem, hadosztály tábornokom és hadtestparancsnokom. Én csak dandártábornok vagyok, akinek nincs joga, hogy neki parancsokat osztogasson. És látta, hogy emelte meg a kalapját előttem?! O, mon cher, micsoda állást tölthettem volna be, ha más kormány alatt élek! . . .

Pár hölgyhaladt el mellettük. Kecsesek, fiatalok szépek. Olyan szépek és elragadóak, hogy a tábornok abba hagyta sopánkodásait, hogy annál jobban bámulja őket.

ár 20.
 Garai-
 kemény
 ztitását,
 yos ár
 jesitem.
 elyemet.
 mre be-
 ett asz-
 7.
 Rákay ur
 vettem s
 ább ve-
 zló cipő-
 ndezési
 lat ::
 mellett.)
 vér.
 sülétének
 ág mun-
 gvetéssel
 alásokra,
 ésre.
 vesztendő
 s á g
 atóság.
 kitéve és
 nappal a
 es a letett
 ztével és az
 Fehér.
 000
 241
 844
 308
 68
 22
 62
 9394 52
 preség.
 9214 17
 9214 17

Hegezi Hegeziabol

azokat megölni nem akarja a béke. Ámde a technikai obstrukció ez elvi ellentétek, álláspont-különbségek kifejezésének eszköze nem lehet, már csak azért sem, mert a technikai obstrukció lehet akár két élű gyilkos fegyver, de érv sohasem, már pedig elvek és álláspontok harcánál csak érvek szólhatnak meg és szállhatnak harcra.

A Justh-párt harci fogadkozásában nem is gondol érvekre, csak a harcra, már ugyanis arra a házszabályt megkerülésre, amelyet ők harcnak neveznek. Pedig ez a fogadkozás is olyan hiábavaló és fura. Az előre törő napsugarakat, ha azoknak most át kell törniök a fellegetek, utjukban és abban, hogy melegítsenek és világítsanak, megakadályozni nem fogják. Mert a napsugár mindig erősebb, mint a bagoly, amely a hajnal hasadásra, a világosság eljöttére el kell, hogy bujjon a sötétségbe.

A levegő pedig tele van a béke napsugaras reményével és ma már mind többen vannak, akik együtt mondják a miniszterelnökkel:

— Friss levegőt akarok. Világosságot akarok.

Kisgazdák és pártönkivüliek

A képviselőház ülése.

Még ma is beszédek voltak a Házban. Benn a teremben a kisebb pártok, a kisgazdák és a pártönkivüliek szónoka fejegette, hogy a miniszterelnök előterjesztései nem keltenek nekik, a folyosón pedig a békén fáradozott a képviselőház legtöbb vezérférfia.

Az ülés lefolyásáról udósítónk a következőket jelenti:

A külügyminiszterváltás.

Návay Lajos elnök az ülést megnyitván, bemutatja a miniszterelnök átíratát, a melyben jelzi, hogy ő felsége az elhunyt Aehrenthal gróf külügyminiszter helyébe Berchtold Lipót grófot nevezte ki. Több apró elnöki előterjesztés után az elnök jelenti, hogy Egyri Béla, Zichy Aladár gróf és Déry Zoltán tegnapról mára maradt beszédét ma mondhatják el.

A pártönkivüli függetlenségek.

Egyri Béla felolvassa a pártönkivüli függetlenségek határozatát, mely a véderő re-

form ellen a harc további folytatását mondja ki. Visszautasítja beszédében a miniszterelnök azt a tegnapi kijelentését, hogy a koalíció idejében is erőszakos választások voltak. Felolvassa a többség feliratát, mely erősen hangoztatta a nemzeti jogok minden téren való megvédelmezését s a választójog demokratikus irányban való megvalósítását. — Kérde a miniszterelnököt, nemzeti vívmányának lehet-e tekinteni azt a valamit, a mit ő Bécsből hozott? A miniszterelnök tegnap azt a kijelentést tette, hogy esetleg a bűntető perrendtartást is visszavonja, hogy a béke a pártok között megköthető legyen, szóló ez ellen a leghatározottabban tiltakozik, mert éppen a függetlenségi pártok forszírozták már régebb óta a katonai büntető perrendtartás napirendre tűzését. Ezeket tartotta szükségesnek a pártönkivüli függetlenségi csoport nevében megjegyezni.

A kisgazdák szónoka.

Szabó István (nagyatádi) a függetlenségi gazdapárt nevében szólal fel és bejelenti a csoport nevében a véderőjavaslat elleni kérést. A választójog megalkotását a legsürgősebbnek tartja. Kétségbe vonja a miniszterelnöknek azt a tegnapi kijelentését, hogy a többség a nemzet szabad megnyilvánulása folytán jött létre. — Beszél még a miniszterelnök választójogi kijelentéséről s azokat nem tartja kielégítőnek. Azt hiszi, a függetlenségi pártok a választójog megalkotása esetén a nemzeti szupremácia biztosítását is szem előtt fogják tartani. A magyar nép már régen óhajtja politikai jogainak kiterjesztését, már régebb óta tűr, de türelme már is fogytán van. A kormány megbukhat, de a nemzet jogainak a nemzet presztizsének megbukni nem szabad.

Batthyány Tivadar gróf beszéde elején azt mondja, hogy annyi fontos javaslat vár elintézésre s mégis azt siettetni a kormány a legjobban, amelyre nem nekünk, hanem a nagyhatalmi politikának van szüksége. Kijelenti, hogy a véderő javaslat ellen minden erejével küzdeni fog, nem törődik azzal, bármi történik is. A mai választójog alapján megválasztott parlament nem képezi a nemzet igazi akaratát. Alkossa meg a kormány a választójogot s azután oszlassa fel a Házat s az azután létrejövő parlamentet elősmeri a nemzet igazi képviselőit. A kormány elnökének választójogi garanciája nem elégítheti ki a választójog megalkotásáért küzdőket, mert ha utasítja is a Ház a kormányt egy határozati javaslatban a választójogi törvénytervezetnek a Ház színe elé való be-terjesztésére, kormánybukás esetén a követ-

És mindazonáltal büszke volt, hogy barátja lehet ilyen embernek, kiért magas rangbeli nők hiába epednek s kire alázattal tekint föl a férfinép. S mihia diadalának fénytengeréből reá is áradt volna egy sugár — kiegyenesítette vézna alakját és fejét bátran, büszkén mereven megfeszítve vékony nyakán, feszes tartásban ment előre . . .

E pillanatban, a tengerparti sétányon gyönyörű jelenség tünt fel. Pompásan szerszámozott, remek paripán vágatott el mellettük egy hölgy, kinek csodás szépségét bámulni áll meg mindenki és szinte visszofóított lélekzettel néztek utána hosszan, szótlánul . . .

A tábornok önhíttan mosolygott. Kihécselt és bizalmaskodva mutatott a száguldó amazon után: — Ugy-e, ez aztán valami? — Ismeri őt? — kérdezte a doktor meglepetve.

— Hogy ismerem-e? Barátom, kedves barátom, de még mennyire ismerem! A mult este vele pezsgőztem . . . S hogy tud inni a kicsike . . .

A doktor meghökkenve, értelmetlenül bámult a tábornokra. Aztán tiszteletteljes mebotránkozásal szólt:

— De hiszen ez Olaszország királynője! — Ugy, — szólt a tábornok, anélkül, hogy önmagát egy percre is elvesztette volna — ugy? Lám, lám ezt persze nem mondta nekem!

Pierre Mortier.

kező kormányt ez a határozati javaslat nem kötheti.

A miniszterelnök sokkal kevesebb nemzeti engedménnyel tért vissza, mint ahogy azt remélhettük. Ennek a többség az oka, mert nem foglalt állást Apponyi nemzeti követelése mellett, amely pedig nagyon meg erősíthette a miniszterelnök pozícióját bécsi tárgyalásai alkalmával.

Tíz perc szünet után

Batthyány Tivadar gróf folytatja beszédét s a választójog fontosságáról beszél.

Ez ülés végéig folyton Batthyány Tivadar beszélt úgy, hogy Déry Zoltán már nem jutott szóhoz.

Kocsitároló és gépjavitó Debreczenben

A Magyar Vasuti Forgalmi r.-t. ajánlata.

Debrecen város tanácsa előtt most egy a kereskedelemre, termelésre egvaránt óriási előnyöket jelentő terv fekszik, amelynek megvalósítása Debrecen városának fejlődésére is nagy kihatással bír. A tervet a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság igazgatósága nyújtotta be s arra vonatkozik, hogy itt Debreczenben a részvénytársaság kocsitárolót és gépjavitó műhely telepet létesít, olyan méretekben, amilyenek működését az általános vasuti forgalom is előnyösen érzi meg.

A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság a telep céljaira száz holdnyi terület átengedését kéri méltányos áron a hajdusoboszlói ut vonalától a Kishegyi-utig terjedő részen, amely ma a városnak alig hoz valami számbavehető hasznot. A telep körülbelül 3 kilométerny hosszban épülne, hogy azon 3—4 sinpárt is lehessen lefektetni. Az átengedni kért terület a lehető legkedvezőbb helyen fekszik s azon a tervezett telepet annyival inkább szerencsés feltételek és körülmények között lehet felépíteni, mert a vágányok részére nem szükséges utvonalakot átszelni, vagy felüljárókat létesíteni.

A telep előnyeit kiténtetik azok a tapasztalatok, amelyeket a vasuti forgalomban legutóbb szereztek nagy anyagi kárukra Debreczen kereskedői, iparosai és termelői. A kocsihány olyan nagy volt, hogy az iparosok és iparvállalatok nyersanyagjaikat, a kereskedők áruikat nem kaphatták meg, a termelők terményei hónapokig heverték s szent a gyárvállalatok és fogyasztók egyáltalán nem tudtak kapni. A bajon pedig sem a kormányrendeletek, sem pedig a magyar államvasutak jóakarata vagon hiányában segíteni nem tudott.

Ezen a bajon, amelyet talán legjobban a debreceni kereskedők, iparosok és termelők éreztek meg, akar és bizonyára fog is segíteni a tervezett kocsitároló és gépjavitó műhely, amely e hiányoknak leggyökeresebb segítségét, a vagon készletet nyújtja.

A városra magára a következő előnyei vannak a telep létesítésének: Egy eddig fejlődés nélkül heverő részt lendít egyszerre fel. A munkások ezrének ad foglalkozást, a mivel a fogyasztók száma s ezzel Debreczennek fogyasztóképessége növekszik. Új város rész keletkezik, amelynek nyomán természetesen nőnek ki a várost alkotó lakások és egyeb a települők szükségait kielégítő létesítmények.

Ugyancsak városfejlesztő hatással lehet a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság tervének megvalósítása abból is, hogy a kocsitároló és gépjavitó műhely fölépítésével — az illetékes vasutársaságoknak a terv megvalósításába való bevonása esetén — megoldást nyerne a legkedvezőbbben a vásártéri kisállomás kitelepítése is, amely most a város nyugati részének fejlődését gátolja meg.

A kérést ma terjedelmes beadványban a debreceni kereskedelmi és iparkamara is figyelmébe ajánlja a tanácsnak és a közgyűlésnek s kéri a tervnek támogatását különösen abban az irányban, hogy a részvénytársaság a kocsitároló és gépjavitó műhely léte-

sítésére a kért területet méltányos árban engedje át.

Az ár méltányosságának megállapítása természetesen nehéz dolog, de a kínálkozó óriási előnyöket figyelmen kívül hagyni nem szabad és azok elérése érdekében Debrecen város szempontjából minden lehetőséget meg kell tenni. Ilyen nagy horderejű dolognál még esetleges ellenzékeskedésre sem szabad figyelemmel lenni annál kevésbé, mert az eladással maga a város is nyerhet, mert a ma értéktelen terület vételára, ha azt négyszögölként 4-5 koronáért adják el, takarékból téve sokkalta több kamatot hoz, mint a most kihasználatlan s alig-alig jövedelmező földterület.

A béke jegyében

Házfelosztásról is beszélnek.

A Justh-párt morozus, mérges, ellenséges hangulatával szemben a több pártoknál a legkedvezőbbben fogadták a hrt, hogy a béke mindinkább valószínűbb lesz. Általában békés remények hangja hallatszott mindenütt s e hangok mind erősebbek lettek.

A vezető férfiak állandóan tárgyalnak a parlamenti rend helyreállítása érdekében s e tárgyalások során mindenki a legnagyobb érdeklődéssel az ellenzék legnagyobb pártjának a Kossuth-pártnak állásfoglalását és elhatározását várja.

A napi belpolitika mellett sokat foglalkoztatta ma a politikuskokat a külpolitika is, amelyben beállott változások körül igen sok megjegyzést lehetett hallani, nem egy olyat, amely nemzeti vonatkozásokat tulajdonított egyik-másik lemondásnak vagy kinevezésnek.

A politika mai eseményeiről a következő tudósítások számolnak be:

A Kossuth-párt álláspontja.

A parlament folyosóján ma az egész ülésesi idő alatti a képviselőház normális tanácskozási rendjének helyreállításáról tanácskoztak. Tagadhatatlan, hogy a legnagyobb ellenzéki pártnak, a Kossuth-pártnak tagjai körében erős a hajlandóság, hogy az obstrukciótól visszavonuljanak. Ezt a hajlandóságot a viszonyok alapos ismerői egy szerienn azzal okolják meg, hogy a Kossuth-pártnak érdemes vezetői tisztában vannak azzal, hogy az a különbség, amely ma az ő álláspontjuk és a kormány álláspontja között még fennáll, indító oka lehet ugyan egy erős parlamenti vitának, de nem lehet elégséges arra, hogy az ország előtt egy obstrukciót igazoljon. Mert ő tudja azt a Kossuth-párt hogy minden obszrucó nagyon két éli feyver. Nemcsak a kormánynak okoz kellemetlenséget, de a nemzetnek is ezernyi érdekét sérti. Az ilyen feyver használatát tehát világosan igazolni kellene a nemzet előtt. Érti ezt Kossuth Ferenc, hogy sem az ő tekintélye és érzi azt Apponyi Albert gróf, hogy sem az ő ékesszólása a véderőjavaslatok elleni szélső harcot a remzet előtt nem igazolná. Az pedig természetes, tisztán azért, hogy Justhékat segítse, a Kossuth-párt az obstukceó szekere elé fogni magát nem engedi. Ez az oka annak, hogy nagyon sokan vannak, akik biznak benne, hogy a Kossuth-párt az obstrukciótól mielőbb visszavonul. Már ma az a nézet vált erősebbé, hogy a párt nem működik Justhékkel együtt.

A Justh-párt abban bizik, hogy a pártunkivüliek velük fognak harcolni.

A békéért.

Andrássy Gyula gróf ma egész délelőtt a béke érdekében fáradozott. Erősen kapacitálta a Kossuth-párti harcosszellemei párttagokat, hogy ne álljanak be Justhék segítő társainak, hanem gondolják meg a dolgot.

Tisza István gróf ma egy nagyobb csoportban ezt a kijelentést tette:

— A többség és az ellenzék közt a katonai kérdésben az ellentétet majdnem teljesen elmosódnak s így nem tudom, mi oka lehet még a harcnak. Furcsa dolog igazán, hogy valaki erőszakolja az obstrukciót. No de egy kis türelem, ez meg hoz mindent.

Házfelosztás?

A folyosón ma sokat beszéltek arról, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök amikor legutóbb Bécsben volt kihallgatáson, minden eshetőségre készen a házfelosztás kérdését is elintézte a felséggel s már a zsebében is van a királyi kézirat a Ház felosztásáról. Ezzel kapcsolatban beszélték, hogy a választás ez esetben hat hét alatt meg is lehet.

Változások a külpolitikában.

A hivatalos lap mai száma közli az Aehrenthal fölmentéséről, Berchtold gróf kinevezéséről szóló királyi kéziratokat, valamint Bihirszkyné kinevezését Burián báró helyére s Eszterházy Pál gróf külügyi osztályfőnök felmentését is.

A királyi kéziratok.

A kéziratok a következők:

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Midőn egyidejűleg gróf Aehrenthal Alajost, Házam és a külügyek miniszterét ezen állásától, saját kérelmére kegyelemben felmentem, gróf Berchtold Lipót belső titkos tanácsost, r. á. nagykövetet Házam és a külügyek miniszterévé kinevezem, és őt a közös minisztertanácsban való elnökléssel megbizom, miről Önt ezennel értesitem.

Kelt Bécsben, 1912. február 17-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

GROF KHUEN-HÉDERVÁRI s. k.

Kedves gróf Berchtold!

Kinevezem Önt Házam és a külügyek miniszterévé és megbízom a közös minisztertanácsban való elnökléssel.

Kelt Bécsben, 1912. február 17-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

BURIÁN s. k.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi február 16-án kelt legfelső elhatározásával, a cs. és kir. Ház és a külügyek miniszterének legalázatosabb előterjesztésére legkegyelmesebben jóváhagyani méltóztattott, hogy Galánthai és Fraknoi gróf Esterházy Pál osztályfőnök a cs. és kir. Ház és a külügyek cs. és kir. miniszterumában kérelméhez képest felmentessék.

Egyidejűleg Ő császári és apostoli királyi Felsége nevezetnek a rendelkezési állományba való átvétele mellett, a diplomáciai tisztviselők második rangosztályába leendő sorozását legkegyelmesebben megengedi, és neki a rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti címet és jelleget legkegyelmesebben adományozni méltóztattott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége továbbá dr. báró Macchio Károly osztályfőnöknek ugyanezen miniszteriumban, ad personam a harmadik rangosztályba leendő sorozását legkegyelmesebben jóváhagyani méltóztattott.

SZÉN **gőzmalmok, cukor-, szesz- és téglagyárak**

EFCO

(porosz kőszéntegla)

cséplőgépek és uradalmak részére

bármely vasuti és hajóá lomásra legjutányosabb **banya-áron** beszerezhetők

Sugár Vilmosnál
Budapest, X.,
Kőbányai ut. 4.
Friedlaender Em. & Co.
Berlin—Gleiwitzi bányacég képviselőjénél.

Telefon-Interurban 2—59.

A megvádolt rendőrség

Nyilatkozat két esetről.

Egyik helybeli lap mai számában heves támadást intézett a rendőrség ellen, melyet azzal vádolt, hogy az eseményeket eltitkolja s elmulasztja a köteles rendőri ellenőrzést is, amennyiben az őrszemek elhelyezésénél mellőzi a külső területeket, ahol az emberek ki vannak szolgáltatva a kétes elemek támadásának. Vádjai támogatására mindjárt le-szögez két eseményt is, amelyek állítólag vasárnapról hétfőre történtek volna a városban.

A rendőrség ezekre a támadásokra vonatkozólag ma a következő nyilatkozatot látta szükségesnek kiadni:

A „Debrecen” című lap mai számában azt írja, hogy a Csomor-féle mozi mellett Tokaji István helybeli hentes mestert három alak megtámadta, félholtra verte úgy, hogy eszméletlen állapotban maradt a temető árka mellett, vérbefagyva s a mentők szállították be a közokórházba. Ezzel szemben a való tényállás az, hogy nem Tokaji István hentesmester, hanem Tóth István napszámos volt a megtámadott, aki a rendőrség előtt következőképpen adta elő panaszát:

F. hó 17-én este 6 órakor vettem át a hordógyárban 16 korona heti napszámat, azzal elmentem a Késes-utcai Szöllősi-féle boltba pálinkázni, onnan a bábaképezde melletti Kovács László vendéglőjébe, hol megvacsoráztam s éjjel 10 óráig boroztam, azután a Csapókerthe mentem, majd éjjel fél 12 órakor a Patai telep mellett lévő Klein Lajos féle vendéglőbe mentem be s ott ittam hajnali fél két óráig, mikor innen hazafelé mentem, a Cegléd-utcai temető mellett haladva, öt fiatalember megtámadott, földre nyomott, mellényzsebemből 7 korona értékű nickel zsebórámot, nadrágzsebemből a fize-téséből megmaradt néhány koronát ellop-ták s elmenekültek.

Eddig van a sértett vallomása. Ami ezután történt, azt már a Bocskay-téri őrszem, Virág Károly 62. sz. rendőr jelenti, hogy tudniillik sértett kiáltásaira hozzáfutott, de őt csak egyedül találta a helyszínen és panaszának megtétele végett a központi ügyelet elé vezette az ittas állapotban levő sértettet, akit azonban éppen részegsége miatt akkor kihallgatni nem lehetett, csak másnap tudta nagyjából elmondani a vele történeteket.

Mindezekből tehát megállapítható, hogy rablógyilkosság vagy annak kísérlete távolról sem forog fenn, nem felel meg a valóságnak, hogy Tóth Jánost leütötték és vérbefagyva hagyták volna a temető árka mellett. Nem felel meg a valóságnak, hogy a mentők beszállították volna a közokórházba, mert a maga lábán jött a hivatalba, bántalmazásnak nyoma nem volt rajta, ilyenről nem panaszkodott, sőt a további nyomozás fogja kideríteni azt is, vajjon rablás esete is egyáltalán forog-e fenn, mert ezideig erre sincs más bizonyíték, mint a teljesen ittas egyén egymagában álló vallomása.

A rendőrségnek nem célja és nem feladata a büncselekmények elhallgatása, éppen ezért közli, hogy február 17-én éjjel 12 és 1 óra között Kupai István fésűs segédet a Bercsényi-utca és Rakovszki-utca sarkán két egyén megtámadta, az egyik kezével ütlegelte, mialatt a másik jobb zsebéből 8 koronával telt pénztárcáját kivette s azután elmenekült. Erről az esetről csak másnap, 18-án délben értesült a rendőrség, amikor Kupai magát a kórházba önként felvettette, azonban Kupai sérülése is egészen könnyű természetű.

Mi a magunk részéről nem akarunk a harcoló felek közé állani, mert meg vagyunk győződve, hogy a rendőrség mai szép fejlődésében a legteljesebb garanciát nyújtja a közrend és a közbiztonság megóvására, másrészt azonban el kell ismernünk, hogy lap-társunk helyes uton járt, mikor a külsőségek türehtelen elhanyagoltságát szóvá tette. — Ebben azonban — és itt a tévedés — nem a rendőrség a hibás, hanem a városi tanács,

mely a világítás körül túlzott szűkmarkúságot tanusít s például éppen a Bocskay-téren ahol pedig a közeli telepek lakói haladnak el, teljesen elhanyagolja a világítást. Pedig ezt a telep részt, mely mellett a vasúti kolónia, Kónya, Bihari, Bauer, Márton, Halasi, Bó-zay, Gerébi és Emerich-telepek terülnek el, mintegy 23 ezer ember lakja. Ezek méltán elvárhatnák, hogy a tér eleje és vége két ivlámpával egész virradatig megvilágítassék.

Mi a magunk részéről ezt a körülményt ajánljuk a főkapitány figyelmébe, akitől elvárjuk, hogy e részben sürgős előterjesztést is fog tenni a tanácsnak a sötét és közbiztonsági tekintetből tarthatatlan állapotok megszüntetésére.

Harc a milliókért

Beretvásék pöre Wahrmann Renée ellen.

Közel három milliós per indult meg tegnap a budapesti törvényszék előtt Wahrmann Renée ellen, akinek Megyery-Krausz Lajos-sal való első házasságából származott leányának: Lilinek a napokban volt az eljegyzése a fiatal Fontenay vicomte-tal, a budapesti francia főkonzul fiával. A pört Wahrmann René második házastársának: Beretvás Endrének legközelebbi rokonai indították és a következő összefüggésben van Megyery Lili eljegyzésével.

Beretvás Endre, akinek több millióra rugó vagyona és ebben a legértékesebb az ötezer holdas karácsondi birtok volt, végrendeletében úgy intézkedett, hogy özvegye évi 8000 korona apanázsban részesítse Beretvás Endre egyetlen életben levő testvérét: özv. Beretvás Farkasné, akinek férje is ebből a családból származott. Ez a végintézkedés kérés formájában volt intézve és Beretvás özvegye két évig fizette is a 8000 koronát, de azután megszüntette. Özv. Beretvás Farkasné erre pert indított Beretvás Endre özvegye, Wahrmann René ellen és több évi pereskedés után a Kuria megállapította Beretvás Farkasné igényeinek jogosultságát azzal az indoklással, hogy Beretvás Endre olyan gentleman volt, annyira udvarias ember, hogy életében követett szokásához híven, végrendeletében is a kérés udvarias formáját használta egyenes meghagyás helyett, a gentleman kérése pedig egyenrangú a végrendekezéssel s az özvegynek nincs joga megtagadni elhalt férje utolsó akaratának teljesítését.

A mostani több milliós per is ilyen kérdésen fordul meg. Beretvás Endre ugyanis végrendeletében — ugyancsak kérés formájában — úgy intézkedett, hogy az ötezer holdas karácsondi birtokot özvegye csupán hasznélvezi, magát a birtokot, mint családi, ági vagyont tulajdonjogilag azonban az özvegy köteles végrendeletleg majd az ő — Beretvás Endre — unokaöccseinek egyikére hagyni. Wahrmann René özvegyi hasznélvezeti jogát, illetve Beretvás unokaöccseinek utóöröklési jogát azonban — állítólag a közjegyző hibájából — nem kebelezték be a karácsondi birtokra és így történt, hogy ezt a birtokot Beretvás özvegye: Wahrmann René eladta most 2,800,000 koronáért, ezt az összeget adandó leányának hozományként.

Beretvás Endre unokaöccseinek tudomást szerezve a történetekről, szombaton családi tanácsot tartottak és ennek eredményeként megegyeztek abban, hogy együttesen perlik a 2,800,000 koronáért Wahrmann Renét és a pörnyerés esetén a pénzt egyenlően osz-

tozkodnak. Mindezekre közjegyző előtt egyezséget is kötöttek.

A nagy per tegnap már meg is indult, tegnap a keresetet már be is adta Szeyferth Andor budapesti ügyvéd.

A milliós perrel kapcsolatosan egész vonalon megindult a háborúság Beretvás özvegye és unokaöccseinek közt. Beretvás özvegye ugyanis néhány év múltán eldobta az özvegyi fátvált és harmadszor is férjhez ment Fáy Béla kamaráshoz, akitől azonban utóbb elvált és elválás után újból előbbi urának, Beretvás Endrének nevét vette fel. Beretvás unokaöccseinek most azt a kérdést is tisztázni akarják, jogosan viseli-e Wahrmann René harmadik házassága dacára is a Beretvás nevet?!

Az érdekes pörösködés kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek az egész fővárosban.

Karnevál halálára

(Piero és Pierette lefelé mennek a bálteremből. Piero arcán unott közöny és fáradtság látszik, Pierette pedig a láztól és izgalomtól reszket. Piero lakcipője üde, mint egy skatulya Guzi-kenőcs, a Pierette topánjának a sarka félre van taposva a sok éjjeljezéstől. Karanfogva haladnak lefelé a lépcsőn s beszélgetnek.)

Piero: A lányok mit sem változtak tavaly óta.

Pierette: A férfiak sem!

Piero: Ugyanaz a leány és semmi házasság.

Pierette: És semmi életkedv. Mintha csak kórterembe járna az ember.

Piero: Hja, a házasság drága multság!

Pierette: Egy egész álomvilágot adunk érte.

Piero: És egy kis hisztériát. Felcsigázott vágyakat, meg minden realitást nélkülöző számtani tehetséget.

Pierette: Bizonyosan a holnapi kalapomra céloz!

Piero: Nem, maradjunk a mánál. Az Ön báli toalettje egy havi jövedelmembe kerül.

Pierette: Talán a múlt évi ruhámba öltöztem volna, melyet már tavaly utánoztak a polgármester-lányok?!

Piero: Akik még ma is hivatalból bálkirálynők. Éppen jó, hogy ezeket emlited. A kisebbik egy ilyen farsangvégi hangulatban nyújtotta felém kezét.

Pierette (Durcásan): Kár, hogy nem fogadta el!

Piero: Elfogadtam. (Pierette bámul) És az ajtóig kísérttem. Odáig megtudtam, hogy a bálát unja, nem barátja a fénynek és pompának. Kényszerűségből van itt, mert a társadalmi illem megköveteli. Ha asszony lesz, felé se néz a kongó csillogásnak, mely az ő egyszerű lelkét felmelegíteni nem tudja.

Pierette: Szóval maga azt kívánja, hogy én asszony létemre temetkezzem rongyokba, a fejemet hintsem tele hamuval s csak a maga zsarnoki szeszélyeit igyekezzem melengetni.

Piero: Én semmit sem kívánok.

Pierette: Más szóval nem veszi meg az ígért kalapot?!

(Harangszó).

Piero: Hamvazószerda a lemondás napja.

Pierette: Hamvazószerda a követelés napja. Most juszt is megveszem a kalapot! (A legyezőjét idegesen csapkodja s a kapunál lejt, Piero udvariasan felemeli). Felettem

nem fog zsarnokoskodni! (A fogat előáll, mindketten beszállnak és elhajtának).

A kocsiiban:

Piero (Kérlelve Pierettet, aki duzzog): Drága szívem! A kalapot, mielőtt hivatalba mennék, megveszem.

Pierette: Melyiket, a feketét?

Piero: Igen, amit tegnap kiválasztottál.

Pierette: Az utalatos!

Piero: De Szivikém kívánta?!

Pierette: Mert akkor még nem láttam a tanácsosné formáját.

Piero: Azt parancsolja?

Pierette: Világér sem! Vége a farsangnak, kiadásaink is megapadtak.

Piero: Kiapadtak, kiszáradtak és száz percentes póttalóval lettek fedezve.

Pierette: Így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy talán Párisból...

Piero: De édesem, a magyar ipar!

Pierette: A magyar ipar? Az éppen olyan „smafu”, mint a meghalt Karnevál. Senki sem veszi komolyan s én már a legközelebbi bálon — azt hiszem, két hét múlva — olyan kalapban akarok részt venni, hogy még a tanácsosnének is elmenjen a kedve a táncotól!

(Függöny.)

Conferecier.

Bakk, pofon, párbaj

Kinos incidens egy debreceni társaskörben.

Kinos incidens játszódott le a közeli napokban egyik előkelő társaskörben, ahol egy zártkörű társaság kártyával szórakozott. — Természetesen nem afféle unalmas póém-játék folyt, ahol óránként 3—4 koronát tehetett ki a különbözet, de jóféle magyar élet-halál harc, melyben egész kis vagyonkák heverték egyszerre a bankban.

A játék szereplői valamennyien tüzzel-hévvvel merültek a harcba s különösen egy fiatal mérnök volt izgatott, aki folyton vesztett a lapon. Egy fiatal ügyvéd pedig, aki a bankot adta, éppen nem tudta megőrizni hidegvérét, néha-néha, bár teljesen akaratlanul, tévedett a számadatok körül. A mérnököt bosszantotta a tévedés s éles megjegyzéseket kockáztatott:

— Csodálatos! — kiáltott indulatosan — hogy te következetesen tévedéseket produkálsz, pedig a játék pénzbe megy és nem tévedésekre.

Ezt a gyanúsításnak is beillő megjegyzést az ügyvéd szó nélkül nem hagyta s a legerélyesebb hangon kikérte magának a sértő feltevést. Szó-szót követett s majdnem elakadt a játék. Ugy hogy az egyik partner — aki szintén ügyvéd volt — végre megsokalta s rászólt a perlekedőkre:

— Ezt a dolgott intézzétek el egymás között odakint itt annak semmi helye sincs.

Azzal a kártyát a mérnök kezébe adta s az asztal közepére rakta a tétjét, kergette tovább a szerencsét. Ugy este kilenc óráig tartott a játszma s már el is felejtették az előbbi kinos jelenetet. Nem sejtette tehát senki sem, hogy még csattanósabb folytatása is következhetett, amint következett is.

A mérnök előre kiment a teremből s a ruhatárban várta be amíg a szerencsés bankár távozik. Ez a lehető legjobb hangulatban jött az öltöző felé s mit sem sejtve nyult a kabátja után. Am mielőtt egyik kezét fel-emelhette volna, már jobbról-balról csattanós pofonok szálltak feléje, úgy, hogy kinos meglepetésében még csak védelemre sem gondolhatott. A szolgálk vették le róla a dühöngő mérnököt.

Másnap az ügynek lovagias folytatása lett pisztolyokkal, melyek azonban egyik ellenfélben sem tettek semmiféle kárt.

Az esetet titkolják.

Váltóhamisító ügyvéd

Testvérháboru Szilágyosomlyón.

Szilágyosomlyó, febr. 20.

Hosszu évtizedek óta különös állapotok uralkodnak a kies fekvésű Szilágyosomlyó városkában, amely igazságügyi beosztás tekintetében a debreceni ítélőtábla hatáskörébe tartozik. Ennek súlyát megérzi az itteni tábla, mert így a polgári, de különösen a bínpereknek egész áradatát zudítják a debreceni bíróságok elé.

Testvér testvér ellen, sógor a sógora ellen nyomja be nyakra-főre a büntető följelentéseket úgy, hogy már nem is számbavehető ember az Szilágyosomlyón, aki legalább egy kis félesztendőt nem töltött a hüvösön. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy az ottani izraelita hitközség alelnöke egy félelmi börtönt ült már csalás miatt.

A legújabb időkben Keller Samu dr. ügyvéd állott a zavarok központjában. Az összes bűnügyek körülötte csoportosultak, úgy, hogy az ő neve már valóságos vörös posztó volt a bíróságok előtt. Eszközeiben nem volt válogatás. Az üzleteiben sem. Ottani gazdag családból nőült és erőszakos föllépései folytán rettegett alakja lett egész Szilágyosomlyónak.

Emellett politikai babérokra is vágyott. Ugron Gábor halálával megüresedett a szilágyosomlyói mandátum s ez alkalommal Justh-párti programmal föllépett képviselőjelöltnek. Féltelenül izgatott a környékbeli jámbor oláhság körében, azonban izgatásai sikerrel nem jártak, alig néhány szavazatot kapott a választáson. — Néhány év előtt egy ottani ügyvédet, aki nem akarta tétlenül nézni az izgága ember garázdálkodását, rokonjával együtt megbicskázta a kávéházban. Notandum, a megbicskázott ügyvéd sógora Kellernek. — Belekötött a bírákba, a zilahi kir. ügyészbe is. — Néhány hónap előtt két zilahi ember nevében hamis eskü miatt tett büntető följelentést a zilahi ügyész ellen. — Följelentette csalás miatt a nagybátyját, okirathamisítás miatt az unokatestvérét.

Most aztán sikerült végre a veszedelmes embert letörni s ez élénk meglepedést keltett az agyonzaklatott somlyóiak között, a kik végre remélik, hogy a nyugalom és a béke költözik vissza közéjük Keller ügyvéd elítélésével.

Keller Samu drt ugyanis néhány nappal ezelőtt a debreceni kir. ítélőtábla váltóhamisítás büntette miatt vád alá helyezte s ennek folytán a nagyváradi ügyvédi kamara az ügyvédi gyakorlatától is felfüggesztette.

Ez a váltóhamisítási ügy régi keletű. — Még 1904-ben történt, hogy Keller Izsák, Keller dr. apja 2000 forint és jár. erejéig váltópert indított néh. Györffy Miklós báró örökösei ellen. A váltó azonban nagyon gyanús volt. Kibocsájtóként szemmel láthatólag utólagosan közbeszúrva és másfajta tintával írva Eichorn Salamon szerepelt, aki Keller Izsáknak apósa volt és aki a perlés idején már szintén halott volt, épp úgy, mint Györffy báró.

Az örökösök kifogásai folytán áttették az ügyet a büntető bírósághoz, ahol megálapították ugyan a váltó hamis voltát, azonban Keller Izsákot mégis felmentették. Beigazolta ugyanis, hogy ő nem tud írni, tehát váltót sem hamisíthatott.

A bűnügy befejezése után ebből kifolyólag újabb bűnügyek keletkeztek. — Közben Keller dr. összeveszett egyik nagybátyjával, aki ellen följelentéseket is tett. Ez aztán jelentkezett a zilahi ügyészségnél és szenzációs vallomást tett. Előadta, hogy a Györffy féle váltót Keller hamisította. Ezt onnan tudja, mert annakidején felajánlotta neki a 2000 forintos váltót 1000 forintért, ha ezt a váltót értékesíti.

Elmondta akkor Keller dr. a váltó keletkezésének történetét is. És ez a következő: Györffy bárónak volt egy Krecsun nevű írnoke. Ez kilopta a gazdája fiókjából a kitöltetlen és Györffy báró kibocsájtói aláírásával ellátott váltót, aztán olcsó pénzért eladta Kelleréknek. Keller dr. aztán, hogy

értékesíteni lehessen a váltót, báró Györffy nevéből elfogadói aláírást csinált már elhalt nagyapja nevének közbeszúrása által.

Minderre közben több tanu is akadt, mire az ügyészség megindította az eljárást. A zilahi vádtanács a kifogások folytán megszüntető határozatot hozott kellő bizonyítékok hiján, a debreceni tábla azonban vád alá helyezte a bűnös ügyvédet.

A főtárgyalás elé lázas izgalommal néznek egész Szilágyosomlyón. A vád alá helyezés folytán Keller kénytelen volt lemondani törvényhatósági és városi bizottsági tagságáról is.

Színház és Művészet

A heti műsor.

SZERDA: Délután Dobó Katica, énekes történelmi színmű. Ifjúsági előadás. Este A kis gróf, operett (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: A gésák, operett (B bérlet). PÉNTEKŐ Éjszaka, életkép. Bemutató előadás. (C bérlet.)

SZOMBAT: Éjszaka, életkép. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután Az elvált asszony, operett. Este Csokon szerezett völgyén, énekes vígjáték. (Kis bérlet.)

Ifjúsági előadás. Holnap, szerdán délután 3 órai kezdettel rendkívül mérsékelt helyárral ifjúsági előadás lesz a színházban. Ez alkalommal Tóth Kálmánnak Dobó Katica színmű történelmi vígjátéka kerül színre, melyben Papp Etelka, Szilágyi, Kaszay, Zilahy, Kemény, Dési, Guthy Sarolta, Ligeti, Székely és Lángi játszanak nagyobb szerepeket. A páholyülés és támlásszék ára 70 fillér, állóhely 50 fillér. karzat első sor 30 fillér, karzat többi sor 20 fillér

A kis gróf tizenötödösor. A népszerű és kedvelt Kis gróf operett holnap, szerdán este kerül színre tizenötödösor. Érdekes, hogy az operett eddig minden előadásával telt házat vonzott.

Az éjszaka premierje. Pénteken kerül bemutatásra Vidor Marcinak, az smert nevű, kiváló írónak „Az éjszaka” című életképe. A darab realiztikus irányu erős színezésű, az élet komoly, sötét, családi jeleneteivel. Épen ezek miatt az gazgatóság jelenti, hogy az erősen realiztikus irányu darab előadására serdülő gyermekeket nem lehet elhozni. Jegyeket ez érdekes premier előadásra a színházi pénztár előre árusít.

A Bonbonniere nagysikerü februári második félhavi műsorát naponta zsufoolt ház nézi végig. Városszert hire ment már, a kittinő műsornak. Les Malina exentrikus tánc sketsch a maga nemében páratlan szám. Sa petite Chrisantene a tánc művészet legmagasabb fokán áll. Lendvay Mici primadonna nagyon szépen énekel Medgyaszay-kuplékat igazi művészettel. Vállh Bronn a néger trombitás szintén jó száma a műsornak. Oriási stikere van esténként a „Randes-vous” című vígjátéknak, melyben Szilassy Etel és Zsoltványi Jenő vezető szerepet játszanak. Radó és Ujvári a két új komikus sok tapsot kap esténként. Ezenkívül a többi szerződött tag fellépte. Szombaton kerül először színre az „Ödipusz” paródia, a z egész személyzet közreműködésével. Vasár- és ünnepnapon olcsó családi népelőadás délután 4 órakor. Pálhalyülés 1 korona, a többi elsőrendű hely csak 60 fillér.

Budapestre utazók

saját jól felfogott érdekükben cselekszenek, ha felkeresik az

„Aranyas” szállodát

a Keleti pályaudvar tözsomszédságában **Ba ross-tér 19. szám**, ahol most ujonnan, központi fűtésre átalakítva és minden kényelemmel berendezett szobák már 3. — koronától feljebb kaphatók. Előre jelze t utasok podgyászait díjtalanul behozatom. Telefon 134—62.

Földes L. Imre, szállodás.

HIREK

— **A Kossuth-párt a béke mellett.** Fővárosi tudósítónk a késő éjjeli órákban jelenti: A Kossuth-párt ma összes tagjainak részvételével két és fél órán át tartó értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy Désy Zoltán holnap a napirend előtt felszólal és körülbelül a következőket mondja:

— Miután a Kossuth-párt kizártnak tartja, hogy a kormány az egész elelnék obstrukcióját le tudná törni, az tehát a kormány bukásához és választójogi kormány aakitásához vezetne, amely esetben a párt nem látja a nemzeti törekvéseket biztosítva, nem zárkózik el a kormány béketervei s eddig tapasztalt udvariassága elől s a választójogra vonatkozóan olyan tervezetet fogad el, amely a jóhiszemű Justh-pártiakat kielégíti, csupán fix időpontot kíván.

— **Az új közös pénzügyminiszter.** Bécsből táviratozzák: Ma délben a király Bécsben aláírta az új közös pénzügyminiszter kinevezési okmányát. Burián báró utóda Bilinski Leó lovag volt osztrák pénzügyminiszter, az Osztrák-Magyar Bank volt kormányzója lett.

— **A zsidóság egységesítése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma kezdődött meg az országos zsidó nagygyűlés előkészítéseképen a zsidókiküldöttek gyűlése. Megalakították a tisztikart, amelynek sorában társelnökök lettek: Bakonyi Samu képviselő, Rosinger Lajos, jegyző Burger D. József. Tegnap a rabbik tartottak értekezletet Krausz Vilmos debreceni rabbi elnöklete alatt. — A mai értekezleten kétszázharminc magyarországi zsidó hitközség kiküldöttje vett részt azon a tanácskozáson, amely ma délelőtt ült össze, hogy a magyar zsidóság egységét reprezentálja és megkezdeje az előkészítő munkálatoakat az izraelita hitfelekezetek közjogi egységének megalkotására. Az értekezlet elnökévé Székely Ferencet választották. A határozati javaslat, a melyet dr. Klein Adolf terjesztett be, azt indítványozza, hogy az országos értekezlet mondja ki a zsidóság bonthatatlan egységét és tegye meg az előkészületeket egy országos zsidó-kongresszus összehívására. A javaslatot, amely felett hosszabb vita indult meg, elfogadták.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A kereskedelemügyi miniszter ma rtesítette Debrecen város tanácsát, hogy a hordófelzésre vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyta.

— **A Szabad Iskolában** Borsos József városi h. főmérnöknek a mai estére hirdetett előadása, amely Az eleven-pítészet címmel volt jelezve, a kölcsönzött vetítógép hiányossága folytán nem volt megtartható. Így holnap szerdán fog megtartatni ez az előadás, melynek vázlata a következő: Az építészet stílusok fejlődése az anyag, a szerkezet és célszerűség szempontjából. — Egyiptomi, görög és római műemlékek. — Román styl a német, olasz és magyar emlékeken. — A gótika francia, német, olasz angol és magyar példái. — A renaissance Olaszországban, miként módosul ez a francia és német földön, milyen szolgai utánzásban módosul a magyaroknál. Ennek az előadásnak, amelyet ismét nagyszámu vetített képpel illusztrál, vázlata a következő: Az új anyag és szerkezet léterhozzák a szecessziót, mely a külföld minden nemzeténél épp úgy más és más, mint az öntudatos magyar építésznél. A szecesszió botlásai: csupa disz, semmi szerkezet, rosszul értelmezett formák, helytelen használata. Nemzeti törekvés: népművészeti elemek és szerkezet használata finneké, magyaroknál. A magyaros építészet kultúrtörténeti jelentősége. Kezdeti és újabb, érettebb alkotások. Az ér-

megéri megcsináltatni

1912. február 21.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

7

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbentfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

Tiszta agyagból készült szép és
cserép, fali téglá
és legszebb
nyersfalazati téglá
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Lipcese. Fr. Mester. Az európai határokon
tul ősmert előbbi kereskedelmi
akadémia tulajdonos. 12 tanár.
Prospektus ingyen.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegsé-
geknél a legkitűnőbb háziszser a
Hollandi
Gyomorcseppek
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható
Mihalovits Jenő
gyógyszertárában Debreczenben.

Méhészeknek fontos!
Méhkeptárakat, mézpergetőket,
viaszolvastó üstöket, keretlécceket,
műlépeket és a méhészetben szük-
séges összes eszközöket
Rühne Ferencz utóda cég,
Budapest, I., Attila-u. 99. sz.
szállít legjobban.
Kérje az 1912. évi „Méhészeti ut-
mutató” és nagy árjegyzék ingyen
való megküldését.

Kiadó!

Egy modern utcai frontu, magas f ld-
szintes lakás villany és vízvez.tékkel ellátva.
A szobák linoleum padozattal borítva, vala-
mint folyton égő «Meteor» kályhával fel-
szerelve.
A lakosztály áll: Három nagy szobából,
előszoba, fürdőszoba vízvezetékekkel, éléská-
mara, konyha, mosókonyha, nagy cseléd-szoba,
fáskamara és minden más hozzátartozóival.
Nagy parkirozott udvar, óriási kert gyü-
mölcösök fakkal. A kert és udvar szintén víz-
vezetékekkel ellátva.
A ház 500 négyszögöl területen fekszik.
Ezen egy éves új épületben és udvar-
ban csupán ezen lakosztály van.
Tudakozódhatni lehet a «Linoleum»
áruházban. **Esetleg az épület eladó.**

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idény ujdonságok
Marquisett, csipke volaus, selymek,
gyöngydiszek, rojtok
Óriási választékban!

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért,
szintugy felöltőszövetet, turistalődent, selyem-
kamgarnt stb. gyári áron küld mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár
Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetvásárlását közvetlen Siegel-Imhof cégnél,
a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

Kényelmes utcai lakás.

4 szoba, fürdő és cselédszobá-
val, összes mellékhelyiségekkel
Piac-utca 32. szám alatt
II. emeleten 2500 korona évi bérért
1912. év május hó 1-től
k i a d ó.
Értekezhetni ugyanott naponta
reggel 9—11-ig.

Függőnyt

∴ a legszebben ∴
∴ a leggyorsabban ∴
és a legszolidabb árban
t i s z t i t

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.
Debreczen. - Telefon 323.
Gyár és főüzlet Széchenyi 42. Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

Kanyaró

vörheny, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek az idén fokozottabb erővel léptek fel,
mint más években, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy fertőtlenítő szer kéznél
legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérért minden gyógyszertárban és
drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtle-
nitésére, antiseptikus köztözekeknek (sebekre és daganatokra), kéz- és arczmosásra és ragályok
elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysoform-szappan

finom, gyenge pipere-szappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a
legkényesebb bőrre, sőt csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy ki-
sérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbuzi rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat kon-
zerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha
esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvege 1 kor. 80 fillér.**
Az összes lysoform-készítmények kaphatók minden gyógyszertárban, drogériában és újabban
a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az
„Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

A hol Lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk **6 korona előzetes beküldése**
esetén üveg Lysoformot, 2 drb szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 sőt 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozóknál tessék választványt osztani.

Levelezés.

Ki pártfogolna egy urileányt, kinek senkije nincs a világon, ki szeresse, — levelet kér „Ártatlan” jeligére a kiadóba.

Uraim, ki akar elmulatni egy jukker aszszonykával, irjanak „Egyszer, de igazán” jeligére a kiadóba.

„Ártatlan” — „Egyszer, de igazán” jeligére levelek vannak a kiadóban.

G. B. Tárt karokkal vár öreged.

20 éves csinos barna leány gazdasszonyként ajánlkozik vidékre vagy helyben magányos urhoz. Irjanak «Nem bánja meg» jeligére Postrestant. Főposta.

Betöltendő.

Ügyes pénzbeszedő és üzletszerző felvételt k fix fizetéssel. Zempliner, Hatvan u. 17.

Egy takarítónő kerestetik. Cim a kiadóban.

Kisasszonyt, szépen és helyesen irni tudót keres helybeli sörnagykereskedő márczius 1 i belépésre. Czim a kiadóban.

Egy jó nevelésű, lehetőleg 4 középiskolai osztályt végzett, legalább 14 éves, egészséges fiú tanulóul felvétetik egy nagy tejlődésben levő műiparágnál. Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelésben jártas kisasszony állást nyer Bán és Weisz festéknagykereskedésében.

EGY KIFUTÓ (hetes) fiú azonnal felvétetik a kiadóhivatalban.

Czimirást, másolást elvállal szép írásu fiatal ember. Czim a kiadóban.

Kitűnő bizonyítványokkal ellátott tisztességes uri leány házvezetőnőnek, esetleg társalkodónőnek ajánlkozik, ki több éven keresztül ebben az állásban volt alkalmazva. Czim a kiadóban.

Adás-vétel.

Kétszersült eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér Deutsch Lajos fűszerüzletében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi- fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mal naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Eladó 3 1/2 lóerős gázmotor, tranzmissió és hozzátartozó alványok. Kandia-u. 15.

A Péczeli-utca 7. sz. ház eladó.

Eladó egy jókarban levő egy karikás kis vaskonyha elköltözés végett. Cim a kiadóhivatalban.

Alacsony vaskályhát, használtat, vennék, esetleg rövid időre kölcsön kérnék. Cim a kiadóhivatalban.

Pusztabodóházi kertben a sárándi állomáshoz 10 percnyire eladó 1 nyilas jó termő szőlő. Értekezhetni Peják Lajosnál Sárándon, 103. szám alatt.

Eladó egy jókarban levő szennyes ruhatartók, direkt erre a célra készített szennyes láda. Czim a 339. telefon szám alatt megtudható

Elköltözés miatt többféle butorok vannak eladók a Piac-utca 42. szám alatt, hátul az emeleten, ugyanott keresnek egy 3 szobás lakást május elsőre.

Lakás.

URIEMBER RÉSZÉRE elegáns parketázott külön bejáratu butorozott szoba a Placon kiadó. Gázvilágításal. Cim a kiadóban.

Kisebb gazdasági házat 2—3 szobával, veteményes vagy gyümölcsös-kerttel bérelnek, nem nagyon messze a központtól. Ajánlatok ármegjelöléssel a kiadóhivatalba intézendők.

Különféle.

Kalapos műhelyemben elvállal kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Kosárlonoda, gyermekocsi raktár Kossuth-utca 25 Javitásokat készítünk.

A földművelésügyi Ministerium 18065 912. számú engedélye lapján megjelent a csodá hatása Dr. Borovszky-féle

ANIMAL-BOROLIN

háziállatok részére.

Az ár használati utasítással üvegenként 1 K 50 fillér.

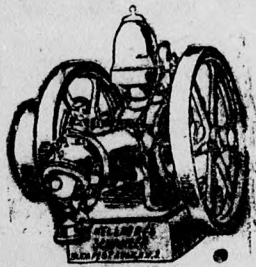
Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogeriáiban.

Viszontelárusítók kerestetnek — Kérjen ingyen használati utasítást. — Próbáüveg állatorvosoknak ingyen.

A Központi BOROLIN-Főraktár Budapest, II., Margit-rakpart 45. szám.

Debreczenben kapható: Batáry Imre, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő és Steiner Manó gyógyszerárában, „Központi” Drogeriában, Balogh M. J., Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla kereskedőknél és Nagy András keztü- és sérvkötő-gyárában:

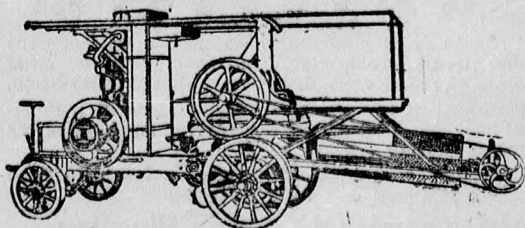
Nyersolaj-motor. Világhírűek

Kitűnik egyszerű kezelés, olcsó és biztos üzem által.

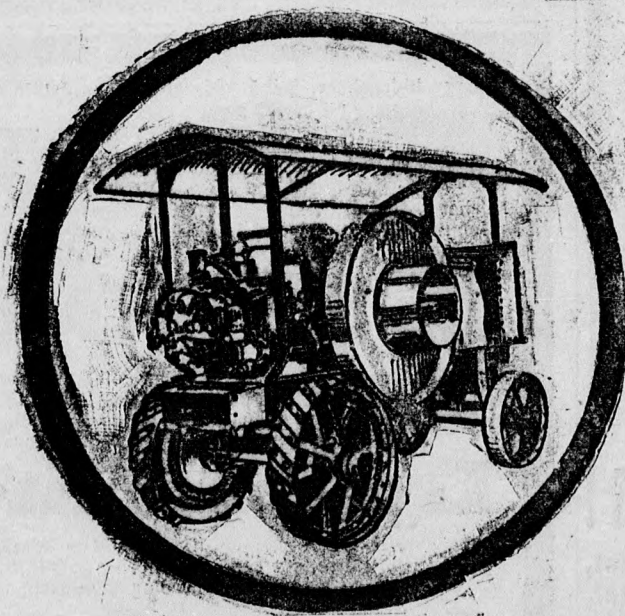
mert a
legjobb
és
legegyszerűbbek

Magánjáró kötőrő

z országutakon magát vontatja és igen jól tör. Kitűnő gyártmány.

Magánjáró-motoraink

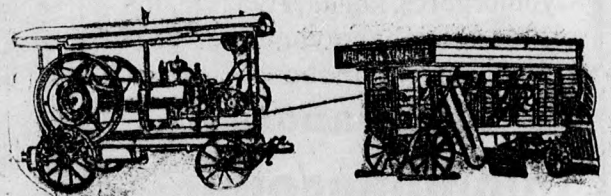

Mielőtt gépet vesz, nézze meg
gépkiállításunkat
KELLNER ÉS SCHANZER

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Megbízható ügynököket keresünk.

Gőz- és motorcséplőkészletek.

Elsőrendű gyártmány, üzeme olcsó, kezelése egyszerű.

mert a
legolcsóbbak
és
üzemük biztos

Szabadalmazott Malomjázat

Igen célszerűek, mert a malomjázattal együtt van sikszita szerkesztve. Kevés helyet foglal el, alkalmas finom lisztre és darálásra

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.